

Thule-følgegruppens

endelige sammenfatning

af

den offentlige høring om
Thule-ulykkens sundhedsmæssige
aspekter

København, den 8. oktober 1995

93-074-11

Sammenfatning
af

den offentlige høring om Thule-sagens sundhedsmæssige aspekter

På baggrund af rapporten "Overvejelser om videnskabelige undersøgelser til belysning af helbredsskader i forbindelse med ulykken i Thule 1968" af 12. juni 1995 besluttede Regeringen, at der skulle gennemføres en offentlig høring om Thule-ulykkens sundhedsmæssige aspekter. Høringen blev tilrettelagt i tæt samarbejde med en følgegruppe.

Sundhedsministeren nedsatte den 18. august 1995 en Thule-følgegruppe med følgende sammensætning:

Udpeget af sundhedsministeren

Tommy Dinesen, MF (Thule-følgegruppens formand)

Udpeget af Folketinget

Frank Aaen (EL)

Jan Køpke Christensen (FP)

Lars Kaspersen (RV)

Henriette Kjær (KF)

Arne Melchior (CD)

Lone Møller (S)

Gert Petersen (SF)

Jørgen Winther (V)

Udpeget af Grønlands Landsting

Anthon Frederiksen (Kattusseaqtiigiit/kandidatforbundet)

Siverth K. Heilmann (Atassut)

Karl Lyberth (Akulliit Partiat)

Jonathan Motzfeldt (Siumut)

Josef Motzfeldt (Inuit Ataqatigiit)

Udpeget af Avanersuaq Kommune
Niels Qujaukitsoq (Viceborgmester)

Udpeget af Grønlands Hjemmestyre
Torben Cordtz (Direktør)

Udpeget af Foreningen af Stråleramte Thule-arbejdere
Marius Schmidt (Formand)
Anders Boelskifte (Advokat)

Udpeget af Thule-foreningen
Sally Schnell (Formand)
Hanne Danielson (Medlem af bestyrelsen)

Udpeget af Specialarbejderforbundet i Danmark
Steen Meilby (Miljøsekretær)

Udpeget af Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd
Gert Almind (Professor, dr. med.)
Erik Dabelsteen (Professor, dr. odont.)

Udpeget af den internationale ekspertgruppe
Michael Andersson (1. reservelæge, speciallæge)
Mikael Rørth (Professor, overlæge, dr. med.)

Følgegruppen fik til opgave at bistå Sundhedsministeriet ved tilrettelæggelse af høringen. Følgegruppen fik endvidere til opgave at udarbejde en sammenfatning af høringen. Følgegruppen har holdt fire møder.

Høringens formål og tilrettelæggelse

Formålet med høringen var - med udgangspunkt i den internationale ekspertgruppes rapport - at opnå en bred belysning af Thule-ulyk-
kens sundhedsmæssige aspekter.

På denne baggrund tilrettelagde følgegruppen og Sundhedsministeri-
et den offentlige høring med følgende 4 hovedemner:

- * Gennemgang af ulykken og oprydningen, herunder af de foranstaltninger, der blev taget for at sikre Thule-arbejdere og grønlandske fangere mod helbredsskader.
- * Redegørelse for Thule-arbejdernes og de grønlandske fangeres helbredsforhold
- * Redegørelse for mulig sammenhæng mellem ulykken/oprydningen og Thule-arbejdernes og de grønlandske fangeres helbredsforhold
- * Redegørelse om Thule-ulykkens helbredsmæssige konsekvenser for den lokale befolkning og de miljømæssige konsekvenser.

Følgegruppens sammenfattende konklusion

På høringen blev der redegjort for forløbet af og omstændighederne ved ulykken samt for de undersøgelser, der blev gennemført i perioden 1986 til 1995.

På baggrund af disse redegørelser og debatten på høringen er følgegruppens sammenfattende konklusion:

De hidtil gennemførte undersøgelser har ikke kunnet påvise, at Thule-arbejderne, de grønlandske fangere eller den lokale befolkning har fået helbredsskader som følge af radioaktiv eksposition. Der er ikke påvist nogen optagelse af plutonium hos de pågældende som følge af ulykken. Følgegruppen har dog noteret sig, at visse kræftsygdomme har en meget lang udviklingstid. Blandt andet derfor forudsætter følgegruppen, at de foretagne registerundersøgelser følges op.

Der foreligger ikke undersøgelser, som kan belyse, om Thule-arbejderne eller de grønlandske fangere er påført helbredsskader som følge af eksposition for andre farlige stoffer. Følgegruppen finder ikke, at dette kan udelukkes. Følgegruppen konstaterer, at det ikke er sandsynligt, at oplysninger til belysning af dette spørgsmål kan fremskaffes.

De foretagne undersøgelser og ikke mindst høringen har skildret en stor indsats i forbindelse med ulykken og oprydningen, i første række fra grønlandske fangere og siden fra Thule-arbejdere udført under ekstremt vanskelige forhold. Thule-arbejdernes og de grønlandske fangeres deltagelse i oprydningsarbejdet i forbindelse med ulykken har været præget af stor usikkerhed. Ifølge sagens natur har arbejdet været præget af mange usikkerhedsmomenter. Det kan dog konstateres, at grønlandske fangere har været beskæftiget inden for den såkaldte nul-linie i oprydningens indledende faser, uden at de på forhånd var informeret om de helbredsmæssige risici forbundet hermed. Usikkerhedsmomenter kombineret med de efterfølgende debatter og rejste tvivlsspørgsmål med mere kan efter følgegruppens mening have været medvirkende til udvikling af de påfaldende mange symptomer, Thule-arbejderne i dag beskriver.

På baggrund af de oplysninger, der er fremkommet under høringen, samt i de ovenfor omtalte redegørelser, kan følgegruppen ikke anbefale, at der som forudsætning for den politiske beslutningsproces gennemføres flere undersøgelser af Thule-arbejdernes og de grønlandske fangeres helbredsforhold. De beslutninger, der skal tages på politisk niveau, må træffes nu.

Ved høringen er det endvidere konstateret, at der siden ulykken er gennemført et omfattende måleprogram angående radioaktiv forurening af miljøet. Det er herved konstateret, at der ikke på noget tidspunkt har været helbredsfare ved indtagelse af fangst fra området. Ud fra de foreliggende oplysninger og undersøgelser vurderes det, at der stadig ligger ca 500 gram plutonium i havbunden. Af videnskabelige årsager, samt med henblik på fortsat dokumentation af miljøet, ~~anbefales en fortsat miljøovervågning af området.~~ Dette vil tillige være væsentligt af hensyn til information af lokalbefolkningen.

Følgegruppen anbefaler endelig, at man - såfremt en lignende ulykke skulle finde sted igen - straks efter ulykken tager blod-, urin- og vævsprøver fra de personer, som kan være berørt af ulykken, opretter en database med kliniske oplysninger og oplysninger

om ekspositioner mv. og meget omhyggeligt informerer alle, der har været berørt af ulykken, om denne og om de mulige konsekvenser.

Følgegruppen afslutter hermed sit arbejde.

Repræsentanterne for Venstre og Det Konservative Folkeparti har afgivet følgende mindretalsudtalelse:

Efter høringen i dag er det vor konklusion:

1. At det er godtgjort med betydelig klarhed, at ingen af Thule-arbejderne har fået konstateret unormal høj optagelse af plutonium i kroppen.
2. At de gennemførte undersøgelser ikke har kunnet påvise, at Thule-arbejderne og de grønlandske fangere har fået helbreds-skader som følge af udsættelse for radioaktiv bestråling.
3. At undersøgelserne ikke har kunnet dokumentere, at der er opstået helbredsskader som følge af udsættelse for andre skadelige stoffer.
4. At de gennemførte undersøgelser viser, at der ikke er forskel på helbredsforholdene målt ved dødelighed, cancertilfælde og hospitalsindlæggelser mellem Thule-arbejdere, der opholdt sig på Thule-basen i og uden for oprydningsperioden.
5. At der ikke er behov for flere undersøgelser af Thule-arbejdere med henblik på at skabe grundlag for den politiske beslutningsproces.
6. At ikke een eneste af eksperterne i panelet følte sig overbevist om, at der var en klar sammenhæng mellem plutoniumforureningen og optræden af alvorlig sygdom hos Thule-arbejderne.